МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Педагогічної ради
_____ Тетяна САВЄЛЬЄВА
«___» _____ 2026 року

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність

в Харківському машинобудівному фаховому коледжі

(нова редакція)

ПОГОДЖЕНО
Голова Профспілкового комітету
_____ Надія НАСАЛЬСЬКА
«__» _____ 2026 року

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
Педагогічною радою коледжу
«___» _____ 2026 року, протокол №

ПОГОДЖЕНО
Голова студентської ради коледжу
_____ _____
«__» _____ 2026 року

Харків, 2026

1 Загальні положення

1.1 Положення про академічну доброчесність (далі Положення) установлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки, якими мають керуватися всі учасники освітнього процесу Харківського машинобудівного фахового коледжу (далі Коледж).

1.2 Положення розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» (стаття 42. Академічна доброчесність), Закону України «Про фахову передвищу освіту» (стаття 26. Забезпечення академічної доброчесності у сфері фахової передвищої освіти), Закон України «Про академічну доброчесність» (від 18 грудня 2025 року №4742-IX, Законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», інших нормативно-правових актів та внутрішніх установчих документів Коледжу.

1.3 Академічна доброчесність ґрунтується на сукупності цінностей, принципів і заснованих на них правил, а саме: законності, чесності, довірі, повазі до гідності та авторства, справедливості, відповідальності, академічній свободі, прозорості, неупередженості та збереженні довіри до результатів освітньої й творчої діяльності

1.4 Кожен учасник освітнього процесу у Коледжі обов’язково має вживати заходи щодо забезпечення дотримання академічної доброчесності, а саме дотримуватись вимог академічної доброчесності у власній навчальній, педагогічній, інноваційній (творчій) діяльності, не допускати порушення академічної доброчесності іншими учасниками освітнього процесу.

1.5 Положення розроблено з урахуванням пропозицій педагогічного колективу, органів студентського самоврядування та профспілкової організації.

1.6 Положення є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості Коледжу.

1.7 Директор та колегіальний орган управління (Педагогічна рада) забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності в Коледжі у межах своєї компетенції.

1.8 Дія цього Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу Коледжу (педагогічних працівників, здобувачів освіти), вступників до Коледжу, а також осіб, які залучаються до проведення контрольних заходів, випробувань та оцінювання.

1.9 Використання технологій та інструментів генеративного штучного інтелекту (ШІ) в освітній, педагогічній та дослідницькій діяльності Коледжу допускається виключно за умов дотримання принципів прозорості, застереження

про авторство та належного маркування (декларування) обсягу та мети його застосування.

2 Дотримання академічної доброчесності

2.1 Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками Коледжу передбачає:

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

– контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

– об’єктивне оцінювання результатів навчання;

– відповідальність за порушення академічної доброчесності;

– зазначення використання інструментів штучного інтелекту під час розробки навчально-методичних матеріалів, освітніх програм та наукових публікацій;

– забезпечення прозорості та завчасного інформування здобувачів освіти про дозволені межі та правила використання інструментів ШІ під час виконання навчальних завдань і контрольних заходів.

2.2 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

– коректне та обов’язкове декларування використання інструментів штучного інтелекту у виконуваних роботах із зазначенням назви програмного засобу, використаних запитів (промптів) та обсягу згенерованого матеріалу;

– дотримання загальноприйнятих етичних норм.

3 Політика академічної доброчесності

3.1 Політика академічної доброчесності є основою якісного освітнього процесу.

3.2 Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

несанкціонована співпраця – надання студентам допомоги педагогічними працівниками, батьками або іншими особами, що не передбачена умовами виконання завдань;

академічне шахрайство – використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів, проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами, подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення.

недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом — оприлюднення або подання як власних результатів навчальної (наукової, творчої) діяльності текстів, коду, комп'ютерних програм, графіки чи

інших матеріалів, згенерованих ШІ, без належного посилання/маркування, а також використання ШІ під час контрольних заходів у разі встановленої заборони викладачем чи регламентом;

інші види порушень академічної доброчесності передбачені ст..18 Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року №4742-IX.

4 Відповідальність за порушення академічної доброчесності

4.1 За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники Коледжу можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

4.1.1 відмова у присвоєнні, підтвердженні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

4.1.2 позбавлення на строк від одного до п’яти років права брати участь у роботі комісій з атестації педагогічних працівників, з акредитації освітньо-професійних програм, з інституційного аудиту закладів освіти, у журі студентських олімпіад та інших змагань, у дорадчих і робочих органах, створюваних органами державної влади та органами місцевого самоврядування;

4.1.3 недопуск до проходження сертифікації строком на три роки, позбавлення сертифіката;

4.1.4 обмеження права на вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб’єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

4.1.5 прийняття атестаційною комісією рішення про невідповідність займаній посаді педагогічного працівника;

4.1.6 недопущення до участі у конкурсі на посаду керівника Коледжу строком на п’ять років.

4.2 За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти Коледжу можуть притягатися до такої академічної відповідальності:

4.2.1 зауваження;

4.2.2 повідомлення батькам, законним представникам;

4.2.3 повторне проходження поточного, підсумкового та річного оцінювання;

4.2.4 повторне проходження державної підсумкової атестації та/або атестації здобувачів;

4.2.5 повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої, освітньо-професійної програми;

4.2.6 позбавлення академічної стипендії;

4.2.7 позбавлення отриманих з порушенням академічної доброчесності призових місць на студентських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах;

4.2.8 відрахування із Коледжу;

4.2.9 за порушення академічної доброчесності до вступників можуть застосовуватися такі заходи реагування: відсторонення від участі у вступному випробуванні (конкурсі); скасування результатів вступного випробування чи розгляду мотиваційного листа; відмова в зарахуванні на навчання до Коледжу.

4.3 Кожен учасник освітнього процесу мусить реагувати на порушення або спроби порушень принципів академічної доброчесності іншими особами, зокрема:

– вказувати учасникам освітнього процесу на неприпустимість здійснення нечесної поведінки в освітній та творчій діяльності;

– повідомляти адміністрацію Коледжу, керівників структурних підрозділів або органи студентського самоврядування, в тому числі письмово, про порушення учасниками освітнього процесу правил академічної доброчесності;

– звертатися до робочої групи щодо розвитку та сприяння популяризації принципів етики та академічної доброчесності в освітньому середовищі коледжу.

4.4 Відсутність реагування на факти порушення академічної доброчесності є підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності.

4.5 Рішення про академічну відповідальність педагогічних працівників приймає Педагогічна рада або Атестаційна комісія.

4.6 Рішення про академічну відповідальність здобувачів освіти, передбачену пунктом 4.2 підпунктами 4.2.1-4.2.3 четвертого розділу, приймає педагогічний працівник, який виявив порушення. В інших випадках рішення може прийматися директором та/або Педагогічною радою Коледжу за погодженням з органами студентського самоврядування;

4.7 До розгляду питань про притягнення здобувачів освіти до академічної відповідальності обов'язково залучаються уповноважені представники органів студентського самоврядування Коледжу

4.8 Загальний строк розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності та прийняття остаточного рішення становить не більше шести місяців з дня його надходження. При цьому протягом 10 робочих днів з дня отримання повідомлення уповноважений орган ухвалює рішення про початок розгляду справи або залишення її без розгляду та інформує про це особу, щодо якої надійшло повідомлення.

5 Заходи щодо запобігання порушень академічної доброчесності

5.1 Запобігання порушень академічної доброчесності у Коледжі здійснюється шляхом:

– розміщення цього Положення та інших документів щодо запобігання порушень академічної доброчесності на офіційному сайті Коледжу;

– розробка та затвердження внутрішніх методичних рекомендацій щодо етичного та дозволеного використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі Коледжу;

– інформування здобувачів освіти, педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності та професійної етики;

– проведення тренінгів, семінарів та інших заходів для учасників освітнього процесу з метою заохочення їх до етичної поведінки та формування навичок протидії академічній недоброчесності;

– розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованими вимогами щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах матеріали;

– вивчення основ щодо дотримання вимог до написання письмових робіт та особливої уваги до принципів самостійності роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та недопущення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

– використання антиплагіатних програм для перевірки робіт, статей, навчальних видань;

– популяризація академічної доброчесності: створення та поширення інформаційних матеріалів, що популяризують принципи академічної доброчесності та формують позитивне ставлення до них.

6 Прикінцеві положення

6.1 Це Положення набуває чинності з моменту затвердження його Педагогічною радою Коледжу в установленому порядку.

6.2 У разі необхідності до цього Положення можуть бути внесені доповнення та зміни шляхом їх розгляду та затвердження на Педагогічній раді Коледжу.

6.3 Коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.